

Barnehageåret 2022/23

Årsplanen ble utarbeidet og revidert 2022 i samarbeid med nettverksgruppe «Barn i fokus» bestående av:

- Harkmark Naturbarnehage
- Sanitetens Barnehage
- Hurlumhei Barnehage
- Kulturvugga Barnehage
- Vestnes Barnehage

Innholdsfortegnelse

Presentasjon av Harkmark Naturbarnehage	3
Verdier i Harkmark Naturbarnehage	4
TROLL – Trygghet, Relasjoner, Omsorg, Livsmestring, Likeverd	5
Enavdelingsbarnehagen med aldersadekvate grupper	6
Harkmark Naturbarnehage – dette er oss, og dette tilbyr vi	8
Presentasjon av de ansatte	9
Foreldreråd og Samarbeidsutvalg	10
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest.....	11
Psykososialt barnehagemiljø - Barnehageloven kap. 8	11
Barnegruppe 2022/23	12
Dagsrytme	13
Fokusområdet	14
Naturen året rundt -friluftsliv	15
Andre gjennomgående temaer i løpet av året	16
Opplysninger	19
Årshjul Harkmark Naturbarnehage	28
Barnehagens verdigrunnlag	29
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	30
Barnehagens fagområder	32
Danning gjennom omsorg, lek, og læring, livsmestring og helse	40
Overganger i barnehage	44
Barns medvirkning – demokrati	46
Barnehagens samarbeidspartnere	48

Presentasjon av Harkmark Naturbarnehage

Velkommen til Harkmark Naturbarnehage 😊

Harkmark Naturbarnehage er en privat barnehage som startet opp høsten 1988 som en fortsettelse av Framsteg barnepark og Framsteg barnehage.

I 2015 ble det utarbeidet en plan for å forandre vår forrige pedagogiske driftsform til en «friluftsbarnehage» og fra 2018 fikk vi navn **«Harkmark Naturbarnehage»**

Barnehagen har en flott beliggenhet, med en vakker og allsidig natur som nærmeste nabo.

I en tid de fleste av oss er travle, er det viktig å bruke tid å lære opp barna til å bruke naturen og ta vare på den.

Vi i Harkmark Naturbarnehage vil derfor legge vekt på fokusområdet friluftsliv og naturen.

Vi forholder oss til de samme lover og forskrifter som alle andre barnehager, men flytter mye av læringen ut i naturen.

Vi ønsker å gi barna et trygt og godt miljø med vekt på trygghet, gode relasjoner, omsorg, likeverd og livsmestring (TROLL) i samvær med andre barn og voksne. Sammen med barna skal vi voksne vise interesse og nysgjerrighet for naturens mangfold og undre oss over hvordan alle livsformer er avhengige av hverandre, at mennesker også er en del av den store sammenheng. Vi ønsker å legge vekt på at vi er gjester i naturen, og praktiserer sporrøsfødsel. Selv om vi har hovedfokus på å være ute med lavvoen vår, har vi også romslige lokaler inne i barnehagen som vi bruker hvis værforholdene ikke tillater å oppholde seg ute.

Vi ønsker å ivareta det at vi er en liten enavdelingsbarnehagen, hvor alle kjenner alle, barna viser omsorg for hverandre, de eldste hjelper de yngste og de yngste ser opp til de eldste.

Verdier i Harkmark Naturbarnehage

RELASJONER

OMSORG

TRYGGHET

HAKMARK
NATURBARNEHAGE

LIKEVERD

LIVSMESTRING

Personalgruppen vår i Harkmark Naturbarnehage har brukt personalmøter og planleggingsdager for å jobbe med å skape et allsidig, variert miljø som er tilpasset hvert enkeltbarn i barnehagen vårt. (rammeplanen 2017, side 19,3. barnehagens formål og innhold)

Arbeidsmetoder som dialogkonferansemodell – lærende møte, læringsløyfe, case arbeid, drøfting og diskusjonsforum hjalp oss å sette opp verdier som vi i personalgruppen ønsker som skal prege arbeidet vårt.

TROLL – Trygghet, Relasjoner, Omsorg, Livsmestring, Likeverd

Vi mener at ...

Trygghet – er grunnleggende for alle oss mennesker for å kunne utvikle oss til den beste versjonen av oss selv. Trygghet bidrar til at barn utvikler seg og blir i stand til å lære.

Relasjoner - er å fungere sammen med andre i et fellesskap. Gode relasjoner er en forutsetning for læring og utvikling.

Omsorg - må ligge i bunn, som en plattform for en trygg og god utvikling til barnet og alt for at barna skal ta til seg læring.

Livsmestring - handler om å skape mening i barns liv. Barnehage og foreldre skal hjelpe barnet å finne roen og selvtillit for å ha livsgnisten.

Likeverd - handler om at alle mennesker har like stor verdi og vi ønsker å til rette legge et miljø for alle barn hvor de kan bygge gode relasjoner, føle seg trygge, får et fang når de trenger det, lære å elske seg selv og gjennom det respektere mangfoldet vi leve i.

Med disse verdiene som grunnlag mener vi i Harkmark Naturbarnehage kan vi oppnå visjonen vår:

«Sammen om en trygg barndom»

Enavdelingsbarnehagen med aldersadekvate grupper

For å kunne ivareta behovene til alle aldersgruppene deler vi avdelingen i to aldersadekvate grupper mellom kl. 9.00 – 14.00. Vi kaller disse gruppene Løvegruppa (3-6 år) og Musegruppa (1-3 år).

Løvegruppa

Vi har stort fokus på å tilrettelegge for at barna får opplegg tilpasset sin alder og modenhet. Barns medvirkning er viktig for at de skal føle seg inkludert og deltakende i egen hverdag. Ved at vi tar utgangspunkt i det barna er interessert i og det barna synes er gøy blir de del av et demokrati. Det pedagogiske opplegget er variert, tverrfaglig og tilpasset barna. Dette gir barna mulighet til å få nye erfaringer og en allsidig positiv utvikling. Personalgruppen i løvegruppa har fokus på å være tydelige, tilstedeværende og autoritative voksne. Dette betyr at vi er tydelige med barna, setter klare grenser samtidig som vi er varme og omsorgsfulle voksne. Vi er bevisste på å være gode språklige rollemodeller for barna og tilbyr et godt språkmiljø. Selv om vi er ute store deler av tiden, har vi alltid barnelitteratur av god kvalitet tilgjengelig for barna. De blir lest for minst en gang hver dag og dette gir dem blant annet ny inspirasjon til lek, nye erfaringer, gjenkjennelse, humor og god språkstimulering.

Løvegruppa består av 3-6 åringer og tilbringer store deler av kjernetiden (09.00-14.00) i lavvoen. Vi er en naturbarnehage og har stort fokus på friluftsliv. Like bortenfor barnehagen har vi en lavvo som blir flittig brukt. Den har en vedovn, som er sikret slik at vi kan være inne og varme oss på kalde dager. Lavvoen gir oss også ly på regnfulle dager. I lavvoen har vi to maskoter: regnbueløven og uglas. Uglas kommer med oppdrag til barna som omhandler hvordan man ferdes i naturen og hvordan man tar vare på naturen. Når barna har fullført alle oppdragene får barna tittelen naturvokter. Regnbueløven har fokus på sosial kompetanse, og er en del av opplegget «være sammen». Vennskap, fellesskap, inkludering og empati settes i fokus av regnbueløven. Både regnbueløven og uglas følger oss gjennom hele barnehageåret og drar på helgebekker til barna.

Musegruppa

I gruppen til de yngste i barnehagen har vi stort fokus på trygghet og trivsel. Vi ønsker å gi barna en fin og rolig start på barnehagetilværelsen. Derfor jobber vi etter den foreldreaktive tilvenningsmodellen Jåttå. Med et fast opplegg, rammer og rutiner ønsker vi å skape forutsigbarhet og trygghet i denne perioden. Også i musegruppen har personalgruppen fokus på å være tydelige, tilstedeværende og autoritative voksne.

For de yngste barna vektlegger vi å synge sanger, rim og regler. Vi benytter oss av konkrete i form av for eksempel sang-kort eller figurer, og vi bruker sanger med bevegelser til. Barna i denne aldersgruppen er svært begeistret for gjentakelser og dette gir dem mestringfølelse. Det gjennomføres daglig sang- og lesegrupper. Dette kan foregå i mindre grupper, og i samlingsstunder. Det brukes enkle bøker og eventyr supplert med konkrete, og personalet samtaler med barna om det som blir lest. Rutinesituasjoner benyttes til å samtale om handlingene som utføres og begreper for å utvikle barnas ordforråd. Det kan f.eks. være å snakke om navn på klesplagg, matvarer, lukt, smak og kroppsdel. Også her tilpasser vi opplegget til barnas alder og utvikling. Språklig utvikling og mangfold fremmes gjennom benevnelser, sanger og regler. De yngste har hovedsted i barnehagen, men tar også mange besøk til de eldste barna oppe i lavvoen, samt turer i nærområdet vårt. Her trener vi på å gå, løpe, klatre, rulle osv. som er en grunnleggende del av den kognitive og motoriske utviklingen til barnet.

I musegruppen har vi maskoten «Ramona von Rotte» som er en del av «være sammen» programmet. «Være sammen» programmet legger vekt på språkutviklingen for aldersgruppen 1-3 år. «Ramona» er også en venn til Regnbueløven og Ugla som barna møter senere i Løvegruppen (3-6 år). Ramona følger oss gjennom hele barnehageåret og drar på helgebepesøk til barna.

Vi gleder oss til et spennende barnehageår 2022/23

Harkmark Naturbarnehage – dette er oss, og dette tilbyr vi.

- Flotte ansatte som sper glede og varme.
- Et bra pedagogisk opplegg for barn.
- Lavvo og friluftsliv.
- Åpningstid fra kl. 6.30-16.30
- Regnbueløven, vår følgesvenn.
- Stort uteareal.
- Flotte turområder.
- Turer til Mandal, besøke forstillinger, møte med nettverksbarnehager og mye mer.
- Høstmarked, juletrefest, sommerfest m.m.
- Tett sammenhold og samarbeid med nærmiljøet.
- Samarbeid og møter med barnehager fra nettverksgruppen fra «[være sammen](#) - programmet».

Presentasjon av de ansatte

Navn	Stilling	Prosent	Gruppe
<i>Silke Bossen</i>	Daglig leder	100 % 60 % på avdelingen 40% administrativ	
<i>Inger Berg Tånes</i>	Pedagogisk leder	100 %	Løvegruppe
Karianne Rønningen Thorsen	Pedagogisk leder	100 %	Musegruppe
Martin Vatnedal	Pedagogisk leder	40%	Løvegruppe
Martin Vatnedal	Fagarbeider	40%	Musegruppe
Natalie Riquelme	Fagarbeider	100 %	Løvegruppe
Lene Kristine Hedland	Assistent	60 %	Musegruppe

Foreldreråd og Samarbeidsutvalg

Foreldresamarbeid

Foreldrene er våre viktigste samarbeidspartnere. Vi legger vekt på et godt og tett samarbeid med foreldrene som er preget av åpenhet og tillit. Et godt samarbeid er det beste utgangspunkt for arbeidet med barna. Vi vet at det er viktig at foreldrene føler seg trygge på at barna har et godt sted å være. Barnehagens personale og foreldrene har et felles ansvar for barnas utvikling og trivsel. Samarbeid mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål og bygge på toveis kommunikasjon!

Vi gjennomfører brukerundersøkelse blant foreldrene jevnlig. Dette gir foreldre en mulighet til å komme med tilbakemelding på hvordan de opplever barnehagen og de kan på denne måten også medvirke til at barnehagen blir enda bedre.

Foreldreråd

Harkmark barnehage skal ha et foreldreråd. Dette rådet består av foreldrene til alle barna i barnehagen. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen. Rådet skal skape et godt barnehagemiljø. Foreldrene skal bli forelagt saker som er viktig for foreldrenes forhold til barnehagen. Foreldrerådet skal velge representanter til barnehagens Samarbeidsutvalg (SU).

Samarbeidsutvalg

SU skal både foreldre, ansatte og eier av barnehagen være representert. SU skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet. Saker som blir tatt opp i foreldrerådet skal legges fram fra SU representanter i SU møter. Blant annet skal SU være med på å evaluere og godkjenne årsplanen, og kan på den måten komme med innspill til hvordan de ønsker at barnas hverdag skal være. SU møtes 1-2 ganger pr. år, alt etter behov. Samarbeidsutvalg består av i barnehageåret 2022/23:

Foreldrerepresentanter:

Melanie Fornaisere, Marta Lindland Harkmark

Barnehagerepresentanter:

Karianne Rønningen Thorsen, Natalie Riquelme

Eier representant:

Tina Salthaug

I løpet av barnehageåret kalles foreldre inn til 1-2 felles foreldremøter og to foreldresamtaler i året med hver enkelt familie. Barnehagen og foreldre kan også be om flere samtaler ved behov.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte vedrørende informasjon de får om barn, de foresatte og om personalet. Alle som jobber i barnehagen må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt opplysningsplikt til barnevernet som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil, som en hovedregel, bli informert og involvert i saker som gjelder deres barn.

Psykososialt barnehagemiljø - Barnehageloven kap. 8

Alle som arbeider i barnehagen skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Ved mistanke om at et barn ikke har det trygt og godt skal barnehagen snarest undersøke saken. Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal det settes inn egnede tiltak. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering. Barnehagen skal lage en skriftlig plan, og i planen skal det stå:

- a) hvilke problemer tiltakene skal løse
- b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- c) når tiltakene skal gjennomføres
- d) hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e) når tiltakene skal evalueres

Barnegruppe 2022/23

Felles gruppe:

23 barn

Musegruppe

7 barn

4 barn 2020

3 barn 2021

Løvegruppe:

16 barn

5 barn 2017

3 barn 2018

8 barn 2019

Dagsrytme

Dagen i barnehagen er lagt opp etter en fast dagsrytme. Særlig i oppstartsfasen er det trygt med en fast rytme; skape en viss struktur som barna kjenner igjen fra dag til dag. Samtidig er det viktig å kunne legge planer og klokka til side av og til; vi må gi rom til spontanitet og av og til vike fra det vanlige.

Vi gjør oppmerksom på at alle tider som er satt opp er ca.-tider, så nær som åpnings- og stengt tid. Tidene kan påvirkes av så mye, f.eks. barnas lek, været, turer, besøk o.l.

Tidsplanen skal fungere som et verktøy, for å skape trygghet, praktiske løsninger, men den skal også ta vare på Her og Nå situasjonene, den skal være fleksibel, åpen for uforutsette ting. Når hverdagen fungerer (når det ikke er kaos som råder grunnen) er det lettere å være fleksibel.

Kl. 06.30	Barnehagen åpner. De barna som ikke har spist frokost hjemme, kan spise frokost i barnehagen fram til kl.08.30.
Kl. 08.30	Løvegruppebarn begynner å gjøre seg klar til å gå til lavvoen
Kl. 09.00	Løvegruppe går ut til lavvoen / Musegruppe samling, går ut.
Kl. 09.30	Samling/Aktiviteter/frilek
Kl. 10.30/11.00	Mat Musegruppe/ Løvegruppe Hver torsdag og fredag serverer vi varm mat.
Kl. 12.00	Frilek/aktiviteter/soving for de minste.
Kl. 13.30/ 14.00	Musegruppe 2. måltid. (fruktmåltid)/ Løvegruppe går tilbake til barnehagen.
Kl. 14.00	Musegruppe samling/ Løvegruppe 2. måltid. (fruktmåltid)
Kl. 14.30	Aktiviteter/ frilek.
Kl. 16.30	Barnehagen stenger.

Det er fint om dere kan levere barna senest kl. 09.00. Dette fordi Løvegruppe skal gå til lavvoen eller vi starter med temaarbeid. Dersom dere kommer senere eller barnet er sykt/tar fri er det fint hvis dere gir beskjed innen kl. 8.00.

Harkmark Naturbarnehage har friluftsliv og naturen som fokusområdet.

Å være ute i skogen, med sjøen eller på tur gir mange positive effekter i utviklingen til barna. Leken ute er mest av fysiske art og styrker grov- og fin motorisk kontroll. Denne utviklingen henger tett sammen med å lære å bygge gode relasjoner(vennskap) og sosiale kompetanser. dette gjenspeiles i våre verdier som vi ønsker å formidle og i visjonen vår:

Sammen om en trygg barndom.

Vi ønsker å formidle barna viktigheten å ta vare på naturen rundt oss og la barna opplever og lære om friluftsløven og allemannsretten.

- Har vi lov å oppholde oss overalt i skogen?
- Hvordan kan vi lage mat på bål.
- Hvordan lager vi et bål?
- Kan vi bruke kull som er igjen fra bålet til noe?
- Hvor lever en elg?
- Hva spiser elgen?
- Kan jeg lage smykke av blomster, pinner og kongler eller lage papir?
- Hvorfor trenger vi vann?
- Hvorfor regner det?
-

Vi ønsker å formidle gleden i å være ute i naturen. Barna skal få en forståelse for hvordan alt henger sammen. Bærekraften i gjenbruk og bevisst bruk av ressursene våre ønsker vi å formidle barna gjennom lek og glede ute i naturen. En løvetann kan brukes til så mye mer enn at det er bare ugress. Viste du at roten til løvetann er godt mot magesår hos hestene?

Vi har haven og elva som nærmeste naboer til barnehagen og det er herlige lekeområder som inviterer til utforskning og utprøving. Rammeplanen oppfordrer til at barnehagene tilrettelegger for risikofylt lek. Barn skal ha muligheten til å teste grenser og utforske risiko, og det foreligger en viss mulighet for fysisk skade. Men skrekkblandet fryd og «killingen i magen» er en viktig del i å kunne glede seg over mestringen. Personalet i barnehagen har gode sikkerhetsrutiner, går 1x per år til førstehjelpskurs og livredningskurs og har en profesjonell evne til å vurdere sikkerheten.

I Harkmark Naturbarnehage har vi veldig positive erfaringer med at pedagogiske opplegg som er tett knyttet til naturen støtter utviklingen til barna. Vi håper at vi kan gi gleden i å være ute i naturen videre til de framtidige generasjoner vi har på besøk hos oss i barnehagen.

Hvorfor har vi valgt temaet i barnehageåret 2022/23:

Fokusområde
«friluftsliv»
Rammeplanen sier at
barna skal få gode
erfaringer med
friluftsliv og uteliv til
ulike årstider.

Å oppleve
nærmiljø og
historien, det er
med på å skape
tilhørighet

Bli kjent med dyr
som lever i skogen.
Det er enklere å ta
være på noe man er
kjent med.

Friluftsliv

Lek og utforskning i
naturen.

Bli kjent med
matematiske begrep
og fremme
språkutviklingen

Oppleve de
forskjellige miljøene
rundt oss – skogen,
havet, trafikk. Barna
blir kjent med
sammenheng mellom
natur og livet

Basis ferdigheter –
spikre, klatre, åpne
matboksen, kle på seg,
hjelp til med bålet, ...

Utvikling av motoriske
ferdigheter

Andre gjennomgående temaer i løpet av året:

Naturvakter

Alle løvebarna oppholder seg i lavvoen mandager, tirsdager og onsdager. I lavvoen bor Uгла som er en god venn til regnbueløven og Ramona.

Uгла begynner nå å bli gammel og sliten og trenger hjelp med å passe på dyrene og skogen.

Hun inviterer derfor barna til å bli hennes «Naturvakter».

For å bli en Naturvakt må barna gjennomføre en rekke oppdrag der de viser at de forstår hva man kan og ikke kan gjøre når man ferdes i naturen. Slik kan de lære dette videre til voksne og andre barn. Etter å ha gjennomført oppdragene får barna tildelt Naturvakt-diplom.

Naturvakt er et aktivitetsprogram for barn, spesielt tilpasset for bruk i barnehager. Gjennom tilrettelagte oppgaver lærer barna om allemannsretten og de får bruke naturen som læringsarena for kunnskap og mestring.

Vi har utvidet opplegget slik at Uгла følger oss gjennom hele barnehageåret.

Kilde: naturvakt.no

Fra jord til bord

Gjennom utforsking og eksperimentering i lek og aktiviteter kan barnehagen legge til rette for å gi barna innsikt og forståelse for matens opprinnelse, produksjon og veien fra mat til måltid. På den måten kan barnehagen også bidra til å gi begynnende bevissthet rundt bærekraftig matforbruk. (<https://mhfa.no/laringsressurser/barnehage/mat-og-maltid/fra-jord-til-bord/>)

I Harkmark Naturbarnehage har vi skogen og havet som nærmeste nabo. Det er også noen småbruk i nærheten. På uteområdet har vi lagt en liten kjøkkenhage og vi høster i skogen markjordbær, bringebær, blåbær, bjørnebær, rognebær, kantarell, steinsopp og mye mer. Vi prøver å fiske i sjøen og besøker gårdene eller observerer traktorene som kjører på jordene. Det finnes mange flotte aktiviteter som gir barn innsikt og forståelse av prosessen fra jord til bord -opprinnelse, utvinning, bruk og resirkulering.

«Det man kjenner er man glad i, og det man er glad i tar man vare på.»

Være sammen

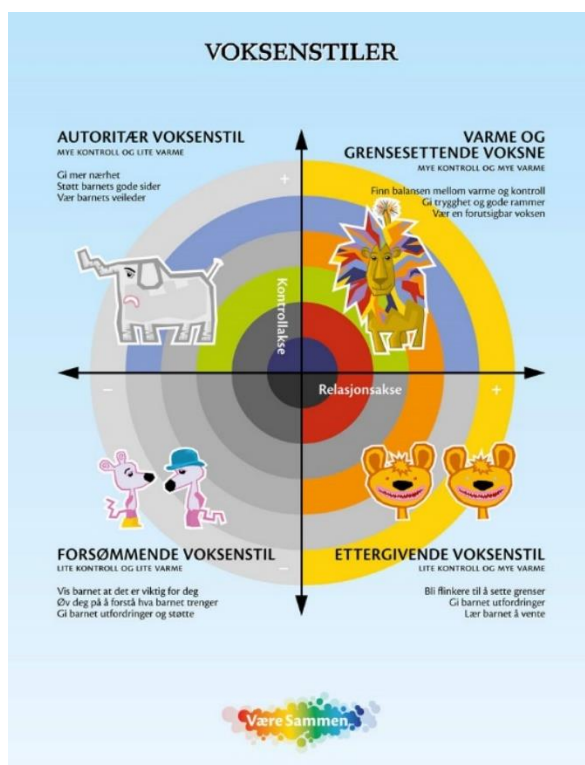
Være sammen «Være sammen» er et program som er utarbeidet for barn og voksne i barnehagen med fokus på relasjonsbygging og sosial kompetanse.

Regnbueløven og Ramona er maskoter til programmet. Regnbueløven blir aktivt brukt i formidlingen av tanken bak være sammen og er en hyggelig Løve som dere kommer til å høre og se mye til. Dette grunnet at Løven er selve symbolet på gode holdninger som innebærer at jeg skal være meg, du skal være deg og sammen skal vi vise respekt og forståelse for hverandre. På avdelingene er det bøker og annet materiell som retter seg inn mot hvordan vi best kan løse utfordringer vi støter på i hverdagen.

Hovedfokus i Være Sammen er:

- Inkludering, sosial kompetanse og aggresjonsmestring.
- Tidlig innsats mot mobbing
- Kompetanseheving blant personale

Forskning viser at det å starte tidlig med å ha fokus mot mobbing gir stor gevinst, i forhold til å starte med det i ungdomstiden. Programmet går direkte inn mot det som senere kan utvikle seg til mobbing – eller til at barnet selv blir et offer.

Den autoritative voksenrollen er et grunnleggende prinsipp i programmet. En autoritativ voksen er en tydelig, men varm og omsorgsfull voksen, der målet er å hjelpe barnet til en bedre forståelse.

Språkløype

Språkløype er et pedagogisk verktøy som består av flere utviklingspakker som styrker barnehagens daglige arbeid med barnas språklæring gjennom ulike leseaktiviteter.

Skandinavisk barnehageforskning viser at kontinuerlig lesing for barn gir en øket og positiv effekt på barnets språkutvikling. Vi ønsker å ha fokus på det fordi vi anser språkutviklingen som grunnleggende for å kunne skape sosiale kompetanser og utvikle seg til den best mulige varianten av seg selv.

Musikk og rytme

I rammeplanen finner vi fagområde «Kunst, kultur og kreativitet» som sier at:

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking, fordykning og progresjon. (rammeplan for barnehager 2017)

I barnehagens musikkultur er det ikke det avsluttende produktet som er sentralt. Vi prioriterer å bruke sang og rytme i samlinger og mange forskjellige anledninger. Rytme henger tett i sammen med språkutviklingen. Musikk skaper tilhørighet og fellesskap som preger den sosiale kompetansen til barna.

Samlinger

Vi i Harkmark Naturbarnehage legger stor vekt på å ha samlingsstund.

Samling skal være en samlende aktivitet der barna blir sett og anerkjent og få opplevelsen av å være en del av et sosialt fellesskap. «I barnehagen skal alle barn kunne erfare å kunne være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne» (Rammeplanen s.23).

I samlingsstunden kan alle barna være aktive og delaktige på egne premisser. I Harkmark naturbarnehage bruker vi samling aktiv og vi har gjerne flere samlinger om dagen. Lengden på samlinger kan variere. Vi har fast struktur for at det skal være forutsigbare og trygge rammer. Gode strukturer gir mulighet til å være fleksibel innfor de fastlagte rammene. Trygghet og forutsigbarhet hjelper barna ha positive forventning og glede. Vi bruker temaet som grunnlag for samling og får på denne måten et felles fokus og vi bruker ulike metoder, høytlesning, rim/regler, sang, eventyr, dramatisering og lek.

Samlingsstunden skal:

Underholde	Styrke gruppe-følelsen
Utvikle jeg-følelsen	Trene konsentrasjon
Formidle kunnskap	Være kulturbærer
Vekke interesse og fantasi	Utvikle empati hos barna
Utvikle språket	

(www.Inforegi.no, Foreldrepulsen)

Hente og bringe situasjonen

Situasjonen i barnehagen varierer fra dag til dag, og fra morgen til morgen. Personalets muligheter til å møte barn og foreldre i garderoben vil derfor også variere. Dersom personalet må holde seg inne på avdelingen av hensyn til de barna som allerede er kommet, ber vi om forståelse for dette. Vi ønsker å få informasjon om hvordan barnets morgen har vært, om det har sovet godt og om det har spist. Det er for å tilrettelegge dagen til barnet på best mulig måte.

Husk at porten ute til enhver tid skal være lukket! Selv om vi er inne når dere kommer, ønsker vi å forhindre at barna kan løpe fritt ut på veien dersom de skulle klare å smette ut døra. Barna kan heller ikke gå ut porten før dere foreldre er klare til å gå.

Gi alltid beskjed til oss voksne i barnehagen før dere forlater barnet om morgenen, det samme gjelder når dere henter. I tillegg må dere gi beskjed dersom barnet deres blir hentet av noen som ikke pleier å hente!

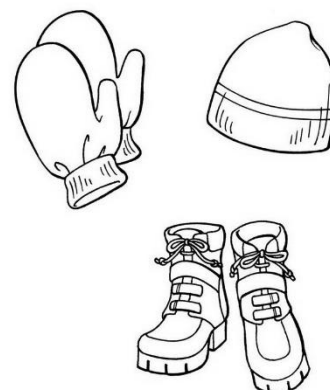
Merking av tøy

Husk å merk klærne til barna, dette gjør det lettere for personalet å legge klærne i riktig hylle eller sekk. Det klærne som ikke er merket blir lagt i det grønne nettet i garderoben. Dere må selv sjekke denne jevnlig.

Orden i garderoben

Dere må tømme hyllene siste dag i uka, tømme kurvene og ta med ALT hjem! I tillegg må støvler, regntøy, dresser og lignende tas med hjem for sjekk og evt. vask. Dette er for å lette vaskingen i gardroben, og for at dere foreldre lettere kan holde oversikten over deres barns skiftetøy i barnehagen.

På de "våteste" dagene må regntøy/dress tas med hjem, dette fordi det ikke tørker i barnehagen til neste dag når det henger så tett ute i ganga. Skittent/vått tøy legger vi i hylla, ta dette med hjem.

Ta med dag

Vi har «Ta med dagen» siste torsdagen i måned. Her kan barna ha med seg leker hjemmefra til barnehagen. Barnehagen har ikke ansvar for disse lekene, men det er en fin måte å lære å dele med hverandre på.

Medbrakte sykler o.l. + vogner må tas med hjem hver dag. Dersom barna har med seg sykkel/skateboard/rulleskøyter, MÅ de ha med hjelm for å få lov til å bruke dette i barnehagen.

Ansvar og sikkerhet – Pbl Mentor

- Barnehagen har utarbeidet egne sikkerhetsrutiner for barn og ansatte.
- Alle ansatte har taushetsplikt i forhold til barn, foreldre og ansatte.
- Barnehagen innhenter tillatelse fra foreldrene for kjøring i private biler, offentlig transport, fotografering/filming, bilder på barnehagens nettside. Tillatelsen blir gitt på Kidplan.

Sykdom

På generelt grunnlag må barnet holdes hjemme fra barnehagen når det er sykt, både pga smitte i forhold til andre barn, og ikke minst, for sin egen del. Man trenger ro og hvile når man er syk, og det får man nødvendigvis ikke i barnehagen.

Ved forkjølelse/influenza vil det være barnets allmenntilstand som avgjør om det kan i barnehagen eller ikke.

Hva betyr allmenntilstand:

Gråt: Kraftig, høyløyt gråt vurderes som normalt. Svakere, mer klynkete gråt vurderes som mer alvorlig.

Reaksjon på foreldrenes stimuli: Hvis barnet kan bli trøstet eller stopper å gråte, vurderes dette som normalt. Liten eller ingen endring i barnets oppførsel vurderes som mer alvorlig.

Våkenhet: Hvis barnet holder seg våkent eller lett vekkes, vurderes dette som normalt. Om barnet sovner hyppig og vanskelig lar seg vekke, vurderes dette som mer alvorlig.

Reaksjon på undersøkelsen: Hvis barnet smiler og gir god kontakt, vurderes dette som normalt. Om barnet ikke smiler eller viser interesse for legen eller omgivelsene, vurderes dette som mer alvorlig.

Hudfarge: Jevnt rosa hudfarge vurderes som normalt. En blek eller blålig farge vurderes som mer alvorlig.

Hydrering: Normal spenst i huden og fuktige slimhinner vurderes som normalt. Deigaktig hud, innsunkne øyne og tørre slimhinner vurderes som mer alvorlig.

Når det gjelder bestemte sykdommer er det forskjellige anbefalinger som gjelder:	
Øyebetennelse	Kan gå i barnehagen dagen etter igangsatt behandling.
Vannkopper	Kan gå i barnehagen når utslettet har begynt å tørke ut.
Røde hunder	Med sikker diagnose kan barna gå i barnehagen tidligst 5 dager etter utbrudd av utslett
Skarlagensfeber	Skal være hjemme fra barnehagen til de har fått full penicillindose i et døgn.
Hånd– fot -munnsyke	Kan gå i barnehagen ved god allmenntilstand uavhengig av utslett.
Skabb	Kan gå i barnehagen dagen etter behandling er igangsatt.
Hodelus	Kan gå i barnehagen dagen etter behandling er igangsatt.
Oppkast/Diaré	Kan gå i barnehagen 48 timer etter symptomfrihet.
Brennkopper	Kan begynne i barnehagen når brennkoppene har tørket ut.
Kikhoste	Kan gå i barnehagen 5 dager etter igangsatt antibiotika-behandling.

Bleieslutt

Bleieslutt er en viktig endring i hverdagen for et barn og et steg videre i utviklingen, den viktigste planleggingen av bleieslutt skjer hjemme. Å slutte med bleie kan for noen barn være vanskelig, for andre er det helt uproblematisk. Det finnes mange strategier for bleieslutt, men det viktigste er at barnet føler seg motivert og klar for det. Når barnet skal slutte med bleie er et godt samarbeid med barnehagen viktig for å gjøre det på best mulig måte for barnet. Start med do-trening hjemme i god tid før barnet møter i barnehagen uten bleie på. De ansatte i barnehagen har lang erfaring med barn og bleieslutt. Spør dem gjerne om hjelp og hør deres råd og erfaringer.

Vi i barnehagen følger opp når barnet har vært bleie fri en god stund hjemme.

Når er det vanlig å slutte med bleie? Hva sier forskningen?

Det finnes ingen klar konklusjon fra forskning på hva som er den beste alderen å slutte med bleie. Det er like vanlig å slutte fra 2 – 4år. Blærekontroll regner en at man tidligst har i en alder av 2 og et halvt år.

En studie fra Pediatrics fra 2003 tyder på at de som startet tidlig med do-trening, i 2 til 3 års alder brukte mellom 10 og 14,5 mnd på å bli bleiefri, og de som startet senere brukte 5 til 9,5 mnd på å slutte.

Når barnet er tørt i flere timer i strekk og selv merker at det må på do, er det antagelig gammelt nok til å slutte med bleie i barnehagen.

Barnet må være tørt/klare og gå på do og både tisse og bæsje hjemme over en periode før vi kan klare og følge det opp i barnehagen. Dette er for at barna skal få en god opplevelse og oppleve mestring av den nye situasjonen. Det går fint å bruke bleie i barnehagen og gå uten hjemme når de trener bleieslutt. Hvis et barn har flere uhell i barnehagen er det bedre for barnet å få bleie på. Vi i barnehagen ser situasjonen an nå det skal prøves på nytt igjen.

Bleieslutt må ta utgangspunkt i barnet alder og modning. Videre bør en vurdere årstid, det er klart lettest å være nybegynner med færrest mulig lag og ta av når man kommer inn på badet. Så vår, sommer og høst er den beste tiden å starte med bleieslutt. Det er en ekstra viktig vurdering pga vi er en naturbarnehage med fokus på friluftsliv.

Første dag uten bleie i barnehagen er en stor og viktig dag for barnet, men det er utfordrende for barnet å huske ny rutine og klare og følge opp den ekstra oppgaven i alt som skjer i barnehagen.

Gode råd for en bleiefri hverdag

- Avklar om dere er klare for bleieslutt. Dette gjelder både foreldre og barnet. Viser ikke barnet tegn til interesse for å slutte, bør dere vente i noen måneder før dere prøver igjen.
- La gjerne barnet være med dere på do. Barn liker å herme og leke.
- Start på sommeren. Sommeren er en periode som ofte er roligere for barnet og familien. Sommerklær er ofte enkle å ta av seg, og det blir mindre klesvask når uhell skjer. Ikke begynn om vinteren å prøve i barnehagen.
- La barnet i perioder gå uten bleie hjemme, enten med eller uten truse.
- Ha faste dotider. Sett barnet på potten/toalettet når det står opp om morgenen og rett før leggetid på kvelden. Minn barnet med jevne mellomrom på om at det er tid for et toalettbesøk, for eksempel før dere skal spise eller før dere skal ut og leke.
- Gjør det gøy å gå på toalettet/potte. Ros barnet og premier gjerne med klistermerker eller noe tilsvarende.
- Oppmuntre til toalettbesøk. Mange barn glemmer seg bort når de skal gjøre i bleien. Ikke avbryt og sett det på do, men ta heller en samtale i etterkant om å gå på do neste gang.
- Fortell at dere prøver å slutte med bleie.
- Vær tålmodig! Husk at Rom ikke ble bygget på én dag. Og uansett hva dere gjør vil det skje uhell i starten, det er uunngåelig.

<https://forskning.no/barn-og-ungdom/dette-sier-forskningen-om-bleieslutt/343197>

<https://www.babyverden.no/baby/pa-tide-a-kutte-bleiene/>

Måneds- ukeplan

Måneds -, ukeplaner legges ut på hjemmesiden vår: <http://harkmark.barnehage.no/>

Alle foreldre får tilsendt en kode til å logge seg inn på foreldresiden til hjemmesiden vår.

Planleggingsdager

Harkmark Naturbarnehage har 5 planleggingsdager i året. Barnehagen holder stengt de dagene. Datoene for dagene som ikke er satt opp vil bli videreformidlet fortløpende.

- Mandag, 01.8.2022 – Organisering og kompetanseutvikling
- Fredag, 30.9.2022 – Fagdag med Jan Spurkeland – nettverksgruppe «Barn i fokus»
- Fredag, 21.10.2022 – Sørlandsk lærerstevne
- Mandag, 02.1.2023 – Organisering og kompetanseutvikling
- Fredag, 19.5.2023 – Planleggingsdag

Sosiale medier

Dere kan følge oss på Instagram og Facebook.

Facebook: Harkmark Naturbarnehage - offentlig side

Instagram: @harkmarkbhg

Klesliste

Med fokus på friluftsliv er det veldig viktig med ordentlig klær for barna.

Hva må barna ha av tøy i barnehagen?

Vår/sommer musegruppa:

Skiftetøy:

2 Bodyer

2 kortermet body

2 Bukser

2 par sokker

Mellomlag:

1 Fleece/Ull genser eller jakke

1 Fleece/ull bukse

Yttertøy:

1 Parkdress ELLER 1 todelt sett (utebukse og jakke)

1 sett Regntøy

1 par støvler

1 lue

1 par votter (til kaldere dager, anbefaler ull, ikke bruk av fingerhansker).

1 hals

Sørg for at strikken til å ha under skoen på yttertøyet er hel.

Høst/Vinter musegruppa:

Skiftetøy:

2 Body

1 sett ullundertøy (trøye/body og stillongs)

2 Bukse

2 par tynne ull sokker

Mellomlag:

1 Ull/Fleece genser eller jakke

1 Ull/Fleece bukse

1 Hel-dress i ull/fleece

1 par tykke ullsokker

Yttertøy:

1 Vinterdress

1 sett Regntøy

1 par støvler/fôrede støvler ELLER 1 par vanntette vintersko

2 lue

2 par votter (anbefaler ull votter, ikke bruk av fingerhansker)

1 par regnvotter uten fôr

1 hals

(Med ull votten holder barna seg varme og på våte dager har de regnvotten over for å holde seg tørre).

Vår/sommer løvegruppa:

Skiftetøy:

1 t-skjorte

1 genser

2 bukser

2 par sokker

2 par underbukser/truse

Mellomlag:

1 Ull/flece genser

1 Ull/flece bukse

Yttertøy:

1 parkdress eller ett to delt sett (utebukse og jakke)

1 sett regntøy

1 par støvler

1 lue

1 hals

Sørg for at strikken til å ha under skoen på yttertøyet er hel.

Høst/vinter løvegruppa:

Skiftetøy:

1 sett med ullundertøy (trøye og stilongs)

1 t-skjorte

2 bukse

2 genser

2 par tynne ullsokker

2 par underbukser/truser

Mellomlag:

1 Ull/flece genser eller jakke

1 Ull/flece bukse

1 par tykke ullsokker

Yttertøy:

1 vinterdress

1 regntøy

1 par støvler/fôrede støvler

1 par vanntette vintersko

2 lue

2 par ull votter

1 par regnvotter uten fôr

2 hals

(Med ull votten holder barna seg varme og på våte dager har de regnvotten over for å holde seg tørre).

Årshjul Harkmark Naturbarnehage

August	Planleggingsdag mandag, 1.8.2022 Besøksdag nye barn fredag, 5.8.2022 Oppstart nye barn mandag, 8.8.2022 Torsdag, 18.8.2022 – Foreldremøte SU møte Uke 34 – Førskolegruppe starter opp
September	Uke 38 – Brannvern uke 7.9.2022 Konsertforstilling «den magiske klangen» i Harkmark Naturbarnehage organisert fra nettverksgruppe «Barn i Fokus» Besøksettermiddag førskolebarn fra forrige barnehageåret 30.9.2022 Planleggingsdag – Fagdag med Jan Spurkeland – nettverksgruppe «barn i fokus»
Oktober	Fredag, 21. 10.2022 - planleggingsdag – barnehagen stengt Mandag, 24. 10.2022 – FN Dagen Utviklingssamtaler
November	Juleforberedelser
Desember	Juletre fest Mandag, 26.12.2022 -2. juledag – barnehagen stengt
Januar	Planleggingsdag mandag, 2.1.2023
Februar	Mandag, 6.2.2022 – Samefolkets Dag Vinterferie uke 8 (20. – 24.2.2023) Karneval
Mars	Utviklingssamtaler SU møte Påskelunsj
April	Onsdag, 5.4.2023 - barnehagen stengt Skjærtorsdag, 6.4.2023 - barnehagen stengt Langfredag, 7.4.2023 – barnehagen stengt
Mai	Mandag, 1.5.2023 – barnehagen stengt Russefest Onsdag, 17.5. 2023 – barnehagen stengt Torsdag, 18.5.2023 – Kristi Himmelfartsdag – barnehagen stengt Fredag, 19.5.2023 – planleggingsdag – barnehagen stengt Mandag, 29.5.2023 – 2. pinsedag – barnehage stengt
Juni	Besøksdag på skolen for 5 åringer Overnattingstur førskolebarn Sommerfest Utflukter
Juli	Barnehagen sommer stengt i ukene 28,29,30 Mandag, 31.7.2023 - planleggingsdag Barnehagen åpner igjen 1.8.2023

04.01. – 15.03.2023 – Svømmeopplæring førskolebarna onsdager kl. 11.50 -12.40

Del 2 – samarbeid med Nettverksgruppe bestående av:

- Harkmark Naturbarnehage
- Hurlumhei Barnehage
- Kulturvugga Familiebarnehage
- Sanitetens Barnehage
- Vestnes Familiebarnehage

Barnehagens verdigrunnlag

Stortinget har i lov 17. juni 2005 nr 64 om barnehager (barnehageloven) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver. Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (Rammeplanen) fastsetter utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver.

Årsplanen bygger på barnehageloven (01.01.06.), Rammeplan for barnehager (2017) og barnehagens vedtekter. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet, og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Den gir informasjon om vårt pedagogiske arbeid til myndighetsnivå, samarbeidsparter og andre interesserte. Årsplanen ligger til grunn for hvordan personalet skal jobbe, og den skal også være et utgangspunkt for foreldre til å kunne påvirke barnehagens innhold og gi et grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen.

Personalet i barnehagen skal ha fokus på at barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.

Personalet i barnehagen skal ha fokus på at barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling.

Samfunnsmandat til personalet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og å fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

I barnehageloven § 1 står det at barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon. Slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barnehagen bygger også på internasjonale konvensjoner som FNs konvensjon om barns rettigheter (barnekonvensjonen) og ILO-konvensjonen om urfolk og stammefolk.

01.01.2021 kom det nye regler i barnehageloven, som skal bidra til å sikre at barn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Vi skal ikke godta krenkelser som for eksempel mobbing, utestenging, trakassering, diskriminering og vold. Hver barnehage har utarbeidet egne rutiner og mobbeplan, som skal sikre at aktivitetsplikten blir ivaretatt.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Planlegging skal bidra til kontinuitet, dvs. bidra til en vedvarende utvikling i det pedagogiske arbeidet i forhold til hvert enkelt barn og hele gruppen. Planlegging synliggjør at barnehagen tolker og bruker rammeplanen i sitt daglige virke. Barnehagen har utarbeidet årsplaner/månedspaner/ukeplaner/periodeplaner/kompetansehevingsplan. Styrer har i tillegg utarbeidet en utfyllende virksomhetsplan for planlegging og gjennomføring av hverdag, aktiviteter og temaarbeid. Den er kun til bruk som et arbeidsredskap for personalet.

Vurdering. Det pedagogiske arbeidet vurderes jevnlig for å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Personalet har jevnlig møter hvor planer og innhold blir vurdert. Personalgruppens refleksjoner vil være et grunnlag for videre planlegging. På denne måten lærer vi av egen praksis og utvikler barnehagen videre.

Dokumentasjon. Barnehagen jobber med 2 typer dokumentasjon.

1. Dokumentasjon i form av hva barnet opplever, lærer og gjør i barnehagen. Dette er først og fremst rettet mot foreldrene. Slik dokumentasjon kan være bilder, plakater, produkter barna har laget, perm med barnets arbeid og ikke minst daglige samtaler med foreldrene i hente- og bringesituasjoner.

2. Dokumentasjon som grunnlag for refleksjon og diskusjon hos personalet, pedagogisk

dokumentasjon. Dette kan være observasjoner, bilder og fortellinger. Viktige spørsmål blir:

-Hva opplevde barnet.

-Hva lærte barnet.

-Kan noe gjøres annerledes?

-Hva kan vi lære av dette?

Det er refleksjonene og vurderingen av praksis som ligger til grunn for videre planer og arbeid.

Når det gjelder vurdering av det enkelte barn og dets trivsel og utvikling, så vil dette gjøres på foreldresamtaler, og ved bruk av våre kartleggings- og observasjonsverktøy. Vi bruker et observasjonsskjema som heter «Alle Med» som kartlegger 6 ulike områder ved barnet:

1. Språk
2. Sosio/emosjonell
3. Lek
4. Trivsel
5. Hverdagsaktiviteter
6. Sansing/motorikk

I tillegg bruker vi TRAS registrering ved behov. Det er et skjema som kartlegger barnets språkutvikling.

I arbeidet med planlegging, dokumentasjon og vurdering er det viktig å ha fokus på personlig integritet. Med dette menes at personopplysninger skal behandles i samsvar med personopplysningsloven.

De ulike planene og aktivitetene vi forholder oss til i barnehagen vurderes fortløpende.

Barna skal oppleve progresjon slik at de utvikler seg, lærer og opplever fremgang. Personalet følger opp og utvider det barna er opptatte av samtidig som de introduseres for nye opplevelser og erfaringer. Dette sørger styrer for at det blir satt av tid til på personalmøter, pedagog møter og av den enkelte som utfører arbeidet. Personalet dokumenterer arbeidet sitt med og for barna med foto, tekst, i barnas egne permer.

Barnehagens fagområder

Barnehagen skal arbeide med syv ulike fagområder, der alle fagområdene skal ses i sammenheng og være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnas lek og engasjement danner grunnlaget for arbeidet med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Både i hverdagsaktiviteter, lek og samspill, temaarbeid og på turer, vil flere av fagområdene være representert samtidig.

” Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområdene gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter” (Rammeplanen). Vi tilrettelegger etter barnas behov og modenhet og alle skal få utfordringer tilpasset deres alder og ferdigheter. Barna skal få oppleve mestring og opparbeide en god selvfølelse. Det skal også sikres at barna opplever progresjon.

Eksemplene på de aldersbetingende kolonnene er kun veiledende i forhold til alder.

Kommunikasjon, språk og tekst				
<p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barna skal få mulighet til å utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer • Stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling • Lek med språk, symbol og tekst • Synliggjøre et språklig og kulturelt mangfold 				
1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - Aktiv bruk av språket, verbalt og non-verbalt -Lese bildebøker/pekebøker -Bruke sanger, sangleker, rim og regler -Bruke konkrete, bevegelse og bilder som støtte til enkle sanger og fortellinger -Lek med lyder -En til en kontakt -være tilstede med barna, på gulvet -Bilder med navn i garderoben -Utvikle evnen til å kommunisere i lek og samspill med andre barn 	<ul style="list-style-type: none"> -Bruke ord fra dagliglivet -Lyttetrening -Sette ord på ønsker og følelser - Lese bildebøker - Bruke rim regler og sanger -Gjenkjennelseslek (Kims lek) -Fortelle eventyr med og uten konkrete -Legge til rette for samtaler barn-barn og barn-voksen -oppfordre til rollelek - Første møte med bokstaver i eget navn 	<ul style="list-style-type: none"> -Bevisstgjøring på bruk av språk i konfliktsituasjoner og sette ord på følelser -Ta ordet og lytte til andre i samlinger -Daglige samtaler om felles opplevelser -Oppmuntre barna til å fortelle -Oppfordre til tegning og lekeskriving -Øve på å gjenfortelle -Høytlesing og lydbøker -Fortelle og dramatisere eventyr med og uten konkrete -Sang og bevegelsesleker -Gi barna mulighet til å bli kjent med ordbilder -Få kjennskap til digitale verktøy 	<ul style="list-style-type: none"> -Kunne uttrykke seg muntlig og fortelle sammenhengende om opplevelser og erfaringer -Forstå enkle preposisjoner, bøyning av verb -Større kjennskap med språklyder -Se sammenheng mellom det talte og skrevne ord -Oppmuntre til lekelesing og lekeskriving -Leke, improvisere og eksperimentere med ord og lyder, spontant og organisert -Spille spill -Rime og dikt -Dramatisere og dokumentere -Barna dikterer og den voksne skriver ned bokstaver, tekster, tall -Kjenne til internett 	<ul style="list-style-type: none"> -Videreutvikle sin begrepsforståelse -Utvikle det abstrakte begrepsapparat -Øke interessen for skrift, verbalspråk og tall -Møte ordbilder, bokstaver, tall og andre symboler på avdelingen -Ha kjennskap til alfabetet -Lære å skrive sitt eget navn -Utvikle interessen for å lytte til andres fortellinger -Trene på å hevde sine meninger, lytte til andre og vente på tur -Høytlesing, lydbøker og fortsettelsesbøker -Mer avanserte sanger og historier som inspirasjon til fabulering og nyskaping -Førskolegruppe der det jobbes med skoleforberedende oppgaver -Lære å rekke opp hånden når en skal si noe -Øke kjennskap til ulike media

Kropp, bevegelse, mat og helse				
Mål: <ul style="list-style-type: none"> • Barna skal oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidig bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt • Bli kjent med egen kropp og utvikle bevissthet om egne og andres grenser • Variert og sunt kosthold • Gode rutiner for hygiene 				
1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
-Begynnende bevissthet om egen kropp og bruken av den -utforske møbler, lekeapparater og natur -Vekst og utvikling gjennom kroppslig mestring -Få finmotoriske utfordringer -Lære navn på kroppsdelene -Etablere godt kosthold, smake på forskjellig og sunn mat -Lære å spise og drikke selv -Bli kjent med gode vaner for hygiene -Begynnende trening med av- og påkledning -Utelek og korte turer på og utenfor barnehagens lekeområde -Tilpasse det fysiske miljøet med god plass til kroppslig lek -Enkle hinderløyper - Bevegelsessanger -Pusle enkle puslespill -Snakke og syng om kroppen	-Bevissthet om kroppslige muligheter og begrensninger -Bevisstgjøring og kjennskap til kroppsdelene -Videreutvikle finmotorikken -Innøve pinsettgrep -Oppmuntre og øve på å sitte i ro -Trene på å velge pålegg og smøre selv -Do trening -Lære rutiner for håndvask, hvorfor og når vasker vi hendene? -Begynnende av- og påkledning - Lengre turer og turer i ulendt terreng -Hinderløyper -Løpe, hoppe, klatre, sykle, ake - Klatre i trær og fjell på tur -Sangleker -Tegne, perle, klippe -Bruke blyant, fargeblyant og pensel	-Bli glad i og fortrolig med egen kropp og lære at alle er ulike -Oppleve glede over å være ute i all slags vær -Pinsett- og blyantgrep blir mer innarbeidet -Trene på å velge pålegg og smøre selv -Fokus på et hyggelig måltid, sunt kosthold og mangfoldige smaksopplevelser -Fokus på hygiene og renslighet -Mer selvstendig ved toalettbesøk, håndvask og av- og påkledning - Gå lengre turer i ulendt terreng - Legge til rette for gode turopplevelser - Balansere, hinke, hoppe med samlede ben, runse selv -Legge til rette for kroppslig lek inne og ute -Bruke bestikk -Lære hvordan vi skal nyse, hoste i armkroken og vaske hender etterpå	-Bedre kontroll på finmotorikken -Utvide forståelsen for sammenheng mellom kosthold og helse -Inspirere til utholdenhet på lengre turer -Blyantgrep -Øve på å klippe etter en strek, og fargelegge etter streker -Klippe, lime, perle, veve -Matlaging, hjelpe til med å kutte, bake o.l -Øve på å hoppe tau, kaste og ta imot ball, spille fotball, balansere på en fot, snekre	-Stole på egen kropp og utfordre egne grenser -Gå lange turer -Bli mer selvstendig -Videreføre og utvikle forståelsen mellom kosthold og helse -Mer forståelse for hvordan kroppen ser ut og fungerer innvendig og utvendig -Lukte og smake på forskjellige matvarer, skille mellom søtt, surt, salt -Lære om kosthold og matens betydning for kroppens fungering -Klare toalettbesøk selv -Få kunnskap om viktigheten av håndvask og konsekvenser av manglende håndvask -Kle seg selv, etter været

Kunst, kultur og kreativitet

- Mål:
- Barna skal få erfaringer og opplevelser innenfor musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, bildekunst, kunsthandverk, arkitektur og design.
 - Barna skal introduseres for å få erfaring med ulike teknikker, materialer, verktøy, og teknologi for å kunne uttrykke seg estetisk
 - Barna skal oppleve glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet

1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
-Introdusere barna for formingsmaterieill -Oppleve musikk, dans og bevegelse gjennom å synge sanger, høre på musikk, prøve instrumenter og gi rom for bevegelse -Dramatisere enkle fortellinger og historier -Få erfaring med å tegne, male og forme	-Bli kjent med fargenavn -god tilgang på flere typer formingsmaterieill -Få varierte musikkopplevelser, fra flere kulturer -Få kjennskap til ulike eventyr - Dramatisere eventyr -Legge til rette for kreativitet i forming, dans, sang og drama -Ha utkledningstøy tilgjengelig - Legge til rette for rollelek	-Kunne farger -Mer finmotoriske aktiviteter i forming -Sangleker, bevegelsessanger og sanger med mer tekst, flere musikksjangrer -Eventyr og fortellinger med mer tekst -Delta i rollelek, drama og utkledning -Tegne, male, klippe, lime og perle -Bygge og konstruere, eks LEGO, treklosser	-Få erfaring med ulike typer formingsmaterieill -Kunne flere farger, lage mønster og system -Få tegne- og maleoppgaver, tegne etter modell -Introdusere sanger med flere vers, mer avanserte melodier -Lytte til musikk -Lage sanger og bruke instrumenter -Utkledning i forhold til roller -Utvide repertoar innenfor musikk, kunst og kultur	-Få erfaring med flere typer formingsmaterieill, musikk, kunst, kultur og lekematerieill -Detaljer i tegning, maling og forming -Tegne det du ser, få oppgaver -Kjenne til og kunne blande primærfarger -Opptreden, ha konsert og teater -Avansert rollelek -Få ulike kunstopplevelser, gå på museum, konsert, teater -Bli kjent med lokale tradisjoner innenfor kunst og kultur - Bruke sanger med mye tekst

Natur, miljø og teknologi				
Mål: <ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for positive og mangfoldige naturopplevelser • Få kunnskap om, oppleve og utforske naturens mangfold • Få kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling • Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener 				
1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
-Legge til rette for varierte opplevelser ved å være ute hver dag i all slags vær -Få mulighet til å bruke sansene og undre seg -Voksne er gode rollemodeller og viser respekt og varsomhet i naturen sammen med barna -Ferdes i naturlig terreng -Ha god tid og ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger -Bruke bilder, sanger og bøker -Få kjennskap til norske husdyr	-Bli bevisste på årstider og endringer i naturen -Få kjennskap til dyr i skogen og insekter -Få kjennskap til hvor maten vi spiser kommer fra -Dra på gårdsbesøk -Tilby lekemateriell som utfordrer barnas tekniske bevissthet	-Dra på korte turer i nærmiljøet -Få kjennskap til de fire årstidene -Få kjennskap til elementene jord, ild, lys og vann; eks. å brenne bål, lek med vann/snø -Få kjennskap til livet i fjæra og dyr i havet -Bli introdusert for kildesortering -Få kunnskap om dyr, insekter, fisk og blomster som er naturlig i vårt område -Plukke blomster og annet naturmateriell	-Dra på turer i nærmiljøet -Introdusere barna for miljøvern -Lage mat -Undre seg sammen med barna ifht natur og miljø -Bruke oppslagsverk, også digitalt ved spørsmål -Bevisstgjøre barna på ulike tekniske funksjoner vi omgir oss med -Få kunnskap om dyr i andre verdensdeler og forhistoriske dyr -Samle og bruke naturmateriell	-Dra på lengre turer og utforske nye områder -Plante, så og høste inn -Kunnskap om hvordan mennesker og naturen er avhengig av hverandre -Lære om solsystemer og naturfenomener -Enkle kjemi/fysikk forsøk -Gjenbruk -Bærekraftig utvikling -Bruke faktainformasjon

Antall, rom og form

Mål:

- Utvikle barnas matematiske kompetanse gjennom lek, styrte aktiviteter og spontane hverdagsaktiviteter
- Stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning
- Gi barna mulighet til å utforske og leke med tall, former og mønster

1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
<p>-Rydde og sortere leker</p> <p>-Telleregler, eventyr og sanger</p> <p>-Puttebokser og innpasningsbrett</p> <p>-Hjelpe til i hverdagssituasjoner (finne plassen sin og legge på plass ting).</p> <p>-Bygge tårn og høre begreper som stor-liten.</p>	<p>-Puslespill</p> <p>-Eventyr</p> <p>-konstruksjonslek</p> <p>-Bruke tall og telling i naturlige situasjoner (tær, fingre, antall barn m.m.)</p> <p>-Begreper: liten, mellom- stor</p> <p>-Orienterer seg i barnehagen</p> <p>-Fordele – en til meg og en til deg</p>	<p>-Kjenne tallene opp til ti</p> <p>-Kjenne igjen noen geometriske former (sirkel, kvadrat osv.)</p> <p>-Konstruksjonslek (duplo, klosser, LEGO, sand)</p> <p>-Utforske former og mønstre.</p> <p>-Vite hvor mange år de er</p> <p>-Sortere</p> <p>-Bruke digitale verktøy</p> <p>-Spill og puslespill</p> <p>-Sanger og eventyr med tall og former</p>	<p>-Kjenne til ukedagene, måneder og årstider.</p> <p>-Tallremse til ti</p> <p>-Sanger, rim og regler og eventyr.</p> <p>-Kjenne til bokstaver og tall.</p> <p>-Preposisjoner (over, under, ved siden av)</p> <p>-Bruke telling og sortering i hverdagen.</p> <p>-Brettspill</p>	<p>-Kjenne igjen symboler på terningen.</p> <p>-Tidsbegreper: dag, i morgen, i går osv.</p> <p>-Kunne navn på ukedagene og rekkefølgen.</p> <p>-Orienterer seg etter enkle kart (eks skattekart) og bli kjent med verdenskart</p> <p>-Bli kjent med tallremse opp til 20.</p> <p>-Oppgaveark i førskolegruppe.</p> <p>-Spille ulike spill.</p> <p>-Bruke ulike ellinger.</p> <p>-Måle og veie (bake)</p> <p>-Få kunnskap om ulike måleredskap.</p> <p>-Bli kjent med klokken, tid og døgnrytme.</p> <p>-Lage mønster</p>

Etikk, religion og filosofi

Mål:

- Få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier, merkedager og høytider i ulike religioner og livssyn
- Opplive anerkjennende voksne som gir barna rett til å medvirke i sin egen utvikling
- Få kjennskap til, forstå å reflektere over grunnleggende normer og verdier

1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none">-Trygge voksne som gir omsorg og tar barn på alvor-Markere høytider på enkelt nivå.-Bruke sansene og oppleve høytiden.-Tilegne seg vaner for skikk og bruk som f.eks. takke for maten	<ul style="list-style-type: none">-Undre seg sammen-Høflighetsfraser: hei, ha det(takk for i dag), takk, kan jeg få?-Turtaking, sende til hverandre under måltidet,-Erfaring med å ta egne valg som f.eks. velge pålegg og frukt-Øve på å lytte til hverandre-Snakke om følelser: glad, sint, redd, lei seg-Gjenkjenne følelser hos andre-Bruke være sammen materiell til å undre seg sammen	<ul style="list-style-type: none">-Bli bevisst på at egne handlinger påvirker andre.-Sette grenser for seg selv-Kjenne til representerte religioner-Øve på sinnemestring-Markere høytider, tradisjoner innenfor ulike religioner og livssyn.-Respekt for levende dyr-Kirkebesøk-Spill, sanger og bøker om følelser	<ul style="list-style-type: none">-Undring over livet (naturen, liv, død)-Få kunnskap om at vi er forskjellige og at det er bra for fellesskapet-Bøker om følelser, kroppen, vennskap-Kirkebesøk	<ul style="list-style-type: none">-Legge til rette for undring og filosofering over grunnleggende spørsmål-Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell bakgrunn eller religiøs tilhørighet-Kirkebesøk-Få kjennskap til grunnleggende normer og verdier

Nærmiljø og samfunn

Mål:

- Bli kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden
- Få erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker
- Få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere

1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
<p>-Bli trygge på seg selv, voksne og andre barn i barnehagen</p> <p>-Bli en del av fellesskapet og erfare å måtte ta hensyn til hverandre</p> <p>-Delta på turer i nærmiljøet sammen med resten av barnehagen</p> <p>-Bli kjent med 17. mai – se på fargene i flagget, høre nasjonalsangen, og andre typiske sanger til 17. mai</p> <p>-Markere samefolkets dag og FN-dagen</p>	<p>-Lære å ta hensyn til andre</p> <p>-Opplive dyr på nært hold</p> <p>-Markere nasjonaldagen 17.mai</p> <p>-Markere samefolkets dag og FN-dagen</p> <p>-Tur til bibliotek</p>	<p>-Erfare at vi er likeverdige, uavhengig av kjønn og deltar i fellesskapet</p> <p>-Snakke om hvorfor vi feirer nasjonaldagen, fargelegge flagget</p> <p>-Markere samefolkets dag ved å høre på samisk musikk</p> <p>-Skape tilhørighet</p> <p>-Turer til bibliotek, byen</p> <p>-Markering av FN-dagen</p>	<p>-Få begynnende kunnskap om menneskerettigheter, barnekonvensjonen</p> <p>-Utvikle forståelse for ulike tradisjoner, familieformer og skikker (jule og påsketradisjoner og skikker, karneval, sankthans, dåp, bryllup, begravelse m.m)</p> <p>-Ta vare på eget nærmiljø, rydde etter seg</p> <p>-Turer til Furulunden, byen, biblioteket</p> <p>-Erfare at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse</p>	<p>-Besøke skolene</p> <p>-Barna skal erfare at de har medvirkning og er en del av et demokratisk samfunn</p> <p>-Alle skal bli sett og hørt, men skal også erfare at de ikke alltid kan få gjennomslag for det de vil og det de mener.</p> <p>-Vite hvor du bor og etter hvert også adressen</p> <p>-Lære å ferdes trygt i trafikken</p> <p>-Bli kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner</p> <p>-Få kjennskap til arrangement i Mandal</p>

Danning gjennom omsorg, lek, og læring, livsmestring og helse

«Behovet for samvær er menneskelig og medfødt, men evnen å omgås andre må vi læres opp til.» (Urie Bronfenbrenner)

§ 1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverd og natur, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

(Rammeplanen, kap. 1, side 11) (Barnehagelovens § 1 Formål, 1 ledd)

Som pedagogisk virksomhet har barnehagen et helhetlig syn på læring. Barn lærer gjennom omsorg, lek og danning. Rammeplan for barnehager sier at «Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Danning omfatter alt dette.» Barnehagen skal støtte barnet til å bli en selvstendig og ansvarlig deltaker i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. (Rammeplanen for barnehager, 2017, kap. 3, side. 21)

Trygghet og omsorg er av den aller største betydning i de første leveårene. Muligheten for å kunne gi og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas omsorg

for hverandre. Gjensidig samhandling med barn og voksne i lek og læring er en forutsetning for barnets dannelse. Voksne er rollemodeller i alt de gjør.

Etter mer enn 50 års forskning vet vi at trygge barn:

- ❖ Opplever mer glede
- ❖ Føler mindre sinne
- ❖ Søker voksne for hjelp når de har det vanskelig
- ❖ Prøver å løse problemer på egen hånd
- ❖ Går bedre overens med venner, og får langvarige vennskap
- ❖ Får bedre relasjoner med søsken
- ❖ Får høyere selvtillit
- ❖ Vet at de fleste problemer har en løsning
- ❖ Får tillit for at gode ting vil skje
- ❖ Får tillit til mennesker de er glade i
- ❖ Vet hvordan man er god med andre mennesker rundt seg

Læring er en selvfølgelig del av leken, som skjer kontinuerlig gjennom alt man opplever. Barn trenger nye utfordringer som de mestrer, og de lærer på forskjellige måter og i forskjellig tempo. Det skal organiseres og legges til rette for ulike typer lek og leketemaer. Det skal være et inkluderende miljø. Personalet skal være støttende og deltakende i leken på barnas premisser. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek, alene og sammen med andre. (Rammeplanen for barnehager, 2017)

For å ivareta barnas livsmestring og helse er trivsel og livsglede en grunnleggende faktor. Barnehagen skal legge til rette for utvikling, samspill og vennskap.

Om et barn opplever krenkelser eller mobbing må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Det er utarbeidet egen handlingsplan (plan for trygt og godt barnehagemiljø) mot mobbing for alle barnehager i Lindesnes kommune. (Lovhenvisning miljørettet helsevern i barnehage og skole §12, barnehageloven §1,§3, kap.8)

Vi i Harkmark Naturbarnehage har utarbeidet i samarbeid med PBL egne rutiner til å ivareta denne loven.

Nettverksgruppa arbeider fortsatt med det tidligere «være sammen prosjektet». Vi bygger videre på de grunnleggende verdiene til prosjektet.

For å ivareta barnas livsmestring og helse er trivsel og livsglede en grunnleggende faktor. Barnehagen skal legge til rette for utvikling, samspill og vennskap.

Prosjektet tar for seg betydningen av de voksnes rolle i barnehagen, og vil gjennom kompetanseheving og veiledning fokusere på å gjøre barnehagen til den beste arena for barnets vekst og modning. *(Danning)*

Programmet retter seg også mot barns holdninger til hverandre og viktigheten av tillit og relasjonsbygging. *(Omsorg)*

Kort sagt:

- ❖ Kompetanseheving blant personalet
- ❖ Omsorg
- ❖ Relasjonsbygning
- ❖ Sosial kompetanse, håndtering av utfordrende atferd
- ❖ Tidlig innsats mot mobbing

Videre skal barnehagen legge vekt på fysisk aktivitet og sunne helsevaner.

Barnehageansatte må ha kunnskap om tilknytningsteori for å kunne møte barns tilknytningsatferd, være gode nok sekundære omsorgspersoner og kunne se og forstå barnet innenfra. (Broberg, 2014 og Drugli, 2015)

Hvordan vi satser på danning gjennom omsorg, lek, og læring, livsmestring og helse:

Vi satser i barnehagene våre på tett og godt foreldresamarbeid som inkluderer foreldresamtaler, foreldremøte og ikke minst den daglige kontakt i hente- og leveringsituasjoner og et kompetent personale.

Arbeidsverktøyer som barnehagene bruker er blant annet:

- ❖ Kartleggings skjemaene «Alle med» og «TRAS»
- ❖ Handlingsplan mot mobbing
- ❖ Handlingsplan «Våg å se, våg å handle»
- ❖ Førstesamtaler
- ❖ Kollegaveiledning
- ❖ Tverrfaglig samarbeid

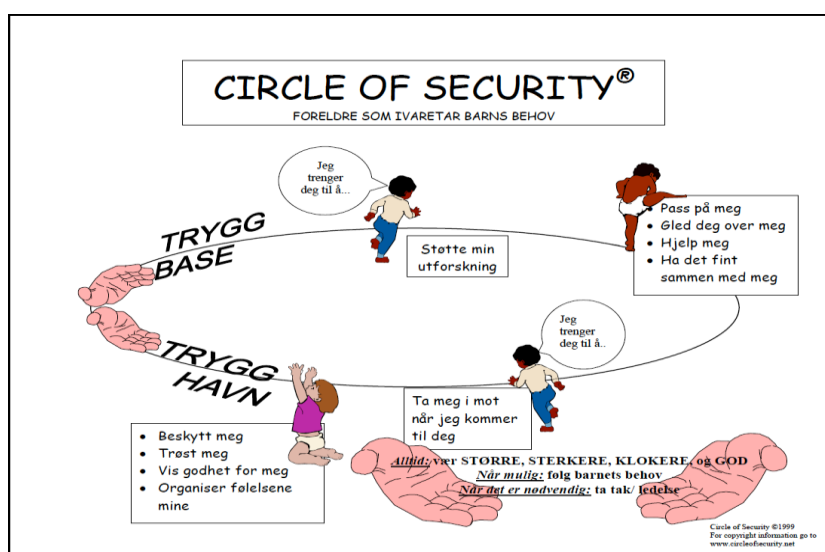
Overganger i barnehage

Tilvenning

Med overgang hjem-barnehage, menes perioden fra forberedelse til barnehagestart og den tiden det tar for et barn å bli trygg i barnehagen. Barnas opplevelser av den første tiden i barnehagen er svært viktig for deres senere forhold til barnehagen. Tilvenningstid kaller vi den tiden barna trenger for å bli trygge på de nye voksne, kjent med rommene, rutinene og de andre barna. Når barna føler seg trygge, er de klar for å slippe mor eller far noen timer om dagen.

Tilvenningsperioden varierer fra barn til barn og alder. Erfaringer pedagogene har i barnehagen vår er at en tilvenning tar opp til 3 måneder til et barn virkelig føler seg trygg i barnehagen. De første dagene i barnehagen er foreldre/foresatte sammen med barnet hele den tiden de er der. Det er foreldrene som leker, skifter bleier og mater barnet. Personalet vil være til stede sammen med dere. Det er de samme rutinene for barn som har gått i en barnehage tidligere og bytter over til en annen. Barna speiler seg i foreldrene sine. Hvis foreldre er engstelige og redde, vil barnet føle det samme for den nye situasjonen. Det er viktig for oss at både foreldre og barn skal føle seg trygge på barnehagen og i tilvenningsperioden, vil det være en kontaktperson, som foreldre og barnet kan forholde seg til for å gjøre barnehagehverdagen så trygg som mulig. Harkmark Naturbarnehage har i samarbeid med nettverksgruppa «barn i fokus» utarbeidet tilvenningsrutiner, som foreldre får med seg på besøksdagene.

I Mandal kommune gjennomfører alle barnehagene «førstesamtale» med nye foreldre før barnet starter i barnehagen eller rett rundt oppstart. Vi bruker tankene fra «Trygghetssirkelen» i tilvenningen. Foreldrene må være til stede flere dager sammen med barnet i barnehagen. Det er viktig å ta seg tid til en liten prat når man henter og leverer barna. Det gir god mulighet for å utveksle nyttig informasjon.

Overgang barnehage-skole

I år består førskolegruppa av 5 barn – 4 gutter og 1 jente.

Førskoleopplegget skal stimulere fire områder vi vet er særlig avgjørende for at barn skal klare seg faglig og sosialt på skolen.

De fire kjerneområdene er: sosial kompetanse, selvregulering, matematikk og språk.

Alle aktiviteter skal være lekbasert. Studier viser at barn i denne alderen lærer best gjennom en kombinasjon av fri lek og veiledet lek. I veiledet lek deltar barna i lekbaserte læringsaktiviteter tilrettelagt av voksne. Undring, lek, medvirkning og glede gir mestringsopplevelse og økt motivasjon hos barna.

Dette ønsker skolen at barna skal kunne før de begynner:

- Kle av og på seg selv, ta på sko
- Vurdere hva slags ytterklær som er nødvendig; eks. regntøy, boblejakke
- Holde orden på sekk og klær
- Ordne dobesøk selv (tørk og vask)
- Rekke opp hånda og vente på tur
- Være en god venn og vise omsorg
- Skrive navnet sitt
- Trene på riktig blyantgrep
- Hilse med høyre hånd og med blikkontakt

Dette er punkter vi vil arbeide med i barnehagen, også oppfordrer vi foreldrene å arbeide med det hjemme.

Vi besøker skolen og skolegården. Vi skal ha samtaler om hva skole og SFO er og vi skal ha samtale med dere foreldre om overgangen til skole. Dette håper vi skal gjøre overgangen til skole enklere.

På den siste foreldresamtalen vil vi sammen med foreldrene fylle ut et overførings skjema som vi sender til skolen.

På høsten inviteres alle 1.klassingene tilbake til barnehagen.

Overgangen mellom barnehage og skole er en milepæl for både foreldre og barn, og vi har gode rutiner for at denne overgangen skal bli så bra som mulig. Førskolegruppa har ukentlig samling med eget opplegg som forberedelse til skolestart. Foreldrene får tilsendt en plan: «PEDAGOGISK PLAN FOR OVERGANG BARNEHAGE/SKOLE FØRSKOLEGRUPPEN».

Denne planen er også på hjemme

Det er også utarbeidet et felles skolestartskjema for alle førskolebarn som barnehagen og hjemmet fyller ut. Dette skjemaet skal fortelle litt om det enkelte barn og det skal være et hjelpemiddel for den læreren som skal ha barnet i 1.klasse. Det arrangeres også besøksdag til SFO/skolen.

Gruppen med førskolebarn i vår barnehage er ofte liten. Vi har derfor satt i gang lekegrupper med nettverksbarnehagene ca. 1 gang pr. måned. Vi har positiv erfaring med at førskolebarna har disse treffene. De får et litt større nettverk før skolestart, og lærer å knytte bånd til andre på samme alder.

Felles mål for alle barnehagene i Lindesnes før skolestart er:

1. Kunne være en venn
2. LEKEN: Invitere andre med/spørre seg selv med/avslutte på en god måte
3. Heve seg selv positivt i barnegruppen
4. Holde orden på plassen sin og kle på/av seg selv
5. Barna skal hilse med høyre hånd og med blikkontakt
6. Rekke opp hånda og vente på tur
7. Riktig blyantgrep og å skrive navnet sitt/noen bokstaver i navnet sitt
8. Do-trening alene (tørke seg selv) både inne og ute på tur

Barns medvirkning - demokrati

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Rammeplanen sier at barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning. Dette gjøres blant annet ved at vi oppmuntrer barna til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Alle barn får anledning til aktiv deltagelse i planleggingen og i vurderingen av barnehagens virksomhet. På denne måten får de erfare at deres innflytelse er med på å forme barnehage hverdagen.

Barns medvirkning handler om en grunnholdning til barnet. Vi tar i grunn barnas alder og modenhet når vi inviterer barna til dialog. På den måten oppfatter vi barnas individuelle forutsetninger og behov, og forsøker å legge opp innholdet i barnehagens hverdag etter deres interesser, ønsker og behov. Barn bidrar på ulike måter, og uttrykker seg ulikt gjennom

kroppsholdninger, mimikk og ulike følelsesmessige uttrykk. Økt mangfold og individualisering gir behov for demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i felleskap. Barna deltar i barnehagens felleskap der de får anledning til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Målet vårt med barns medvirkning er at vi bidrar til at barna vokser opp og føler seg som en viktig del av samfunnet, og medansvarlig for det som skjer. Vi vil forberede barna best mulig ved å gi individuell behandling, samtidig som de skal lære de sosiale spillereglene.

Det ligger i barnas natur å spørre om alt.

Vi i Harkmark Naturbarnehage skal være flinke voksne som lytter og svarer på best mulig måte på alle spørsmål som skulle komme.

Det skal være rom for barnas undringer og deres nysgjerrighet skal være et grunnlag for våre situasjonsorienterte arbeid i barnehagen.

Vår måte å jobbe på, i forhold til barns medvirkning:

- *Være bevisst egen innflytelse som rollemodell*
- *Ta barn på alvor*
- *Respekt for barns eget perspektiv*
- *Følge opp barns initiativ*
- *Gir mulighet for å utforske og oppleve nye ting*

- *Tilrettelegge og tilpasse medvirkning barnas alder, erfaring, individuelle forutsetninger og behov*

Vi har forpliktet oss til å stå «[Sammen om en trygg barndom](#)» for hvert Harkmark Naturbarnehage barn.

Barnehagens samarbeidspartnere

- Nettverksgruppe «Barn i Fokus»
- Barnehagen er godkjent lærling bedrift og kan i den anledning ha lærlinger fra barne- og ungdomsfaget.
- Vi er alltid åpne for å ta imot studenter fra barnehagelærerutdanningen i løpet av året.
- Vi har et godt samarbeid med NAV og tar gjerne imot skoleelever på arbeidsuke.
- Ungdom- og videregående skoler i nærmiljøet, herfra kommer det elever i arbeidsuker og dager innimellom for observasjonspraksis.
- Ulike kompetansesentre har til tider praksiskandidater som er utplassert for arbeidstrening.
- Barnehageenheten
- Andre barnehager/ skoler
- PPT (pedagogisk – psykologisk tjeneste)
- HABU/ABUP
- Familiesenteret
- Barnevernet
- Helsestasjon
- Aktuelle kompetansesentre

Samarbeid nettverksgruppe «Barn i fokus»

Gruppen består av:

- Sanitetens barnehage
- Hurlumhei barnehage
- Harkmark natur barnehage
- Vestnes familiebarnehage
- Kulturvugga familie barnehage

Nettverksgruppa ble opprettet i 2012 gjennom et prosjektarbeid i kommunen «være sammen». Samarbeidet skapte et bra fagmiljø for oss små barnehager. Derfor valgte vi å fortsette med gruppen til i dag. Styrerne møtes fra de ulike barnehagene til faste månedsmøter. Her planlegger man felles førskoletreff, felles foreldremøter, felles kurs med temakvelder, balubasamlinger og mye mer. Nettverksgruppa har og utarbeidet felles tema for kompetanseheving. De neste 3-4 år, vil fokuset være relasjonskompetansen i barnehagen. Der vil vi jobbe sammen med hele personalgruppa i alle barnehagene, felles kurs og eget arbeid i den enkelte barnehage.

Harkmark Naturbarnehage har også et tett og bra samarbeid med de andre instansene som f.eks. PPT, kommunen, Familiens hus, osv.

Dette gir en stor tverrfaglig kompetanse som kan støtte og fange opp barn og familier i vanskelig situasjoner. Vi ønsker et åpent forhold mellom foreldrene, instanser og oss for å gi barna en best mulig barndom.

Del 1, er utarbeidet og skrevet av: Daglig lederen Silke Bossen,

Pedagogiske ledere Inger Berg Tånes, Karianne Rønningen Thorsen og Martin Vatnedal

Del 2 er utarbeidet av nettverksgruppe «Barn i fokus» bestående av:

- Sanitetens Barnehage
- Hurlumhei Barnehage
- Harkmark Naturbarnehage
- Vestnes familiebarnehage
- Kulturvugga Barnehage

Planen er godkjent av barnehagens SU – samarbeidsrepresentanter.

Planen gjelder f.o.m. 09.08.2022 t.o.m. 31.08.2023

Ví ønsker dere
velkommen til

HARKMARK
NATURBARNEHAGE
sammen om en trygg barndom

